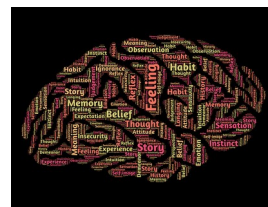

Odruchy przetrwałe, a funkcjonowanie (szkolne) dziecka.

Odruchy pierwotne są to automatyczne, stereotypowe reakcje, które pojawiają się w życiu płodowym (zawadywane są przez pień mózgu). Odruchy pierwotne są konieczne, aby dziecko mogło przeżyć pierwsze tygodnie życia (np. odruch MORO to instynktowna reakcja na zagrożenie; ma na celu alarmować i przywoływać pomoc). Działanie odruchowe ma za zadanie przygotowanie dziecka do dalszego rozwoju i stopniowo powinno uruchamiać drogi nerwowe. Zachowanie odpowiedniej kolejności w pojawianiu się odruchów jest bardzo ważne, gdyż każdy odruch wpływa na rozwój danej funkcji (rozwijają się one jeden po drugim). Pojawienie się odruchów w odpowiednim czasie i z odpowiednią siłą, zwiastuje prawidłowy rozwój funkcji motorycznych (ruchowych), percepcyjnych (np. wzrokowych) i emocjonalnych. Jeżeli natomiast jakiś odruch pojawia się z opóźnieniem i z mniejszą siłą, to może to prowadzić do powstania zakłóceń rozwojowych.

Jeśli odruchy pierwotne zostają aktywne powyżej 12 miesięcy życia (nie będą stopniowo wygaszane przez uaktywnianie wyższych struktur mózgowych), są traktowane jako diagnostyczne **oznaki niedojrzałości w zakresie funkcjonowania Ośrodkowego Układu Nerwowego**. Utrzymująca się dominacja niższych ośrodków, będzie wywierać wpływ na całościowe funkcjonowanie dziecka, w tym na jego zdolności uczenia się i na zachowanie. Podstawą rozwoju jest ruch: mowa zależy od motoryki (koordynacja ruchów krtani, języka i mięśni ust); czytanie to umiejętności wzrokowo-ruchowe (ruchy gałek ocznych); pisanie to wypadkowa koordynacji ręka-oko. W przypadku, gdy dziecko nie rozwinię automatycznej kontroli nad równowagą i zdolnościami ruchowymi, może to negatywnie wpływać na proces nabywania wiedzy (pomimo często prawidłowego poziomu inteligencji). Niedojrzałości funkcjonalnej układu nerwowego towarzyszy często niedojrzałość emocjonalna (obniżona kontrola emocjonalna, trudności w relacjach rówieśniczych, małe umiejętności odczytywania sygnałów niewerbalnych).

Jeżeli Twoje dziecko ma problemy w szkole, przedszkolu:

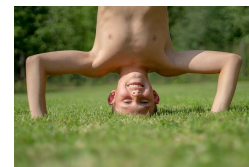
- nie potrafi się skoncentrować,
- jest podatne na bodźce rozpraszające,
- ma problem z nauką czytania, pisania,
- wolno przepisuje z tablicy, gubiąc przy tym linijki tekstu,

- pismo dziecka jest nieczytelne, nieprawidłowo trzyma długopis,
- ma nieprawidłową pozycję siedzącą, często podpira głowę przy biurku,
- ma problem z równowagą i koordynacją,
- ma chorobę lokomocyjną,
- ma trudności z łapaniem piłki,
- nie potrafi zapamiętać prostych instrukcji,
- ma obniżoną sprawność fizyczną,
- ma problem z odczytywaniem godzin z zegara,
- ma opóźniony rozwój mowy i zaburzenia artykulacji,

najprawdopodobniej może mieć **przetrwale, niezintegrowane ODRUCHY PIERWOTNE** (patrz rysunki poniżej).

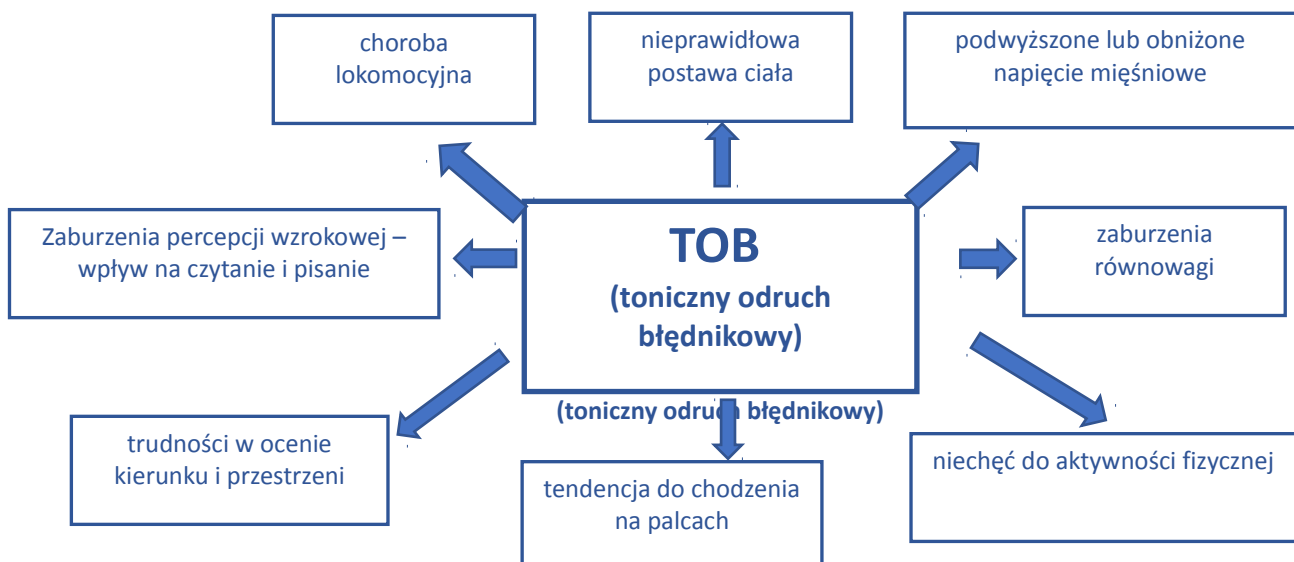
Przy występowaniu większej ilości przetrwałych odruchów, istnieje konieczność zastosowania **ukierunkowanego programu terapeutycznego** (metoda terapeutyczna, opierająca się na naturalnych wzorcach ruchowych), a w przypadku występowania tylko jednego lub dwóch przetrwałych odruchów, które nie są nasilone, można zastosować **ćwiczenia ruchowe ogólnorozwojowe**, wspomagane muzyką i ćwiczeniami sensorycznymi.

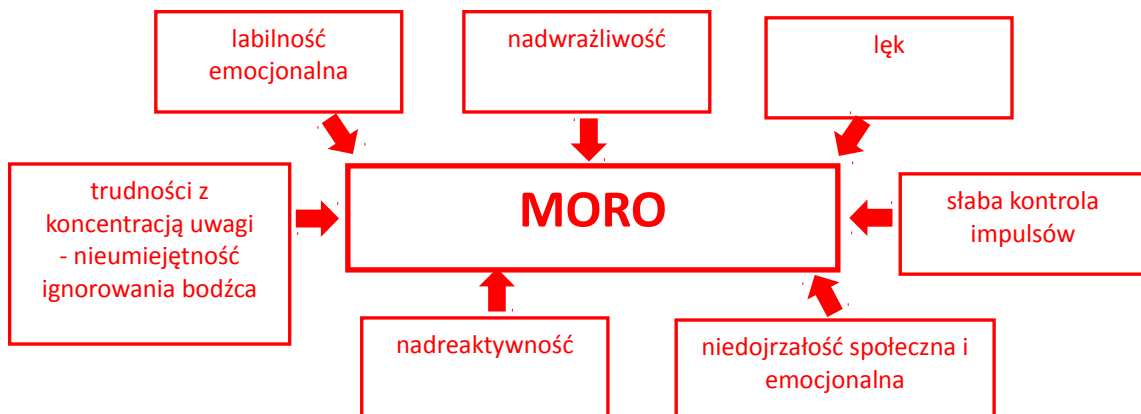
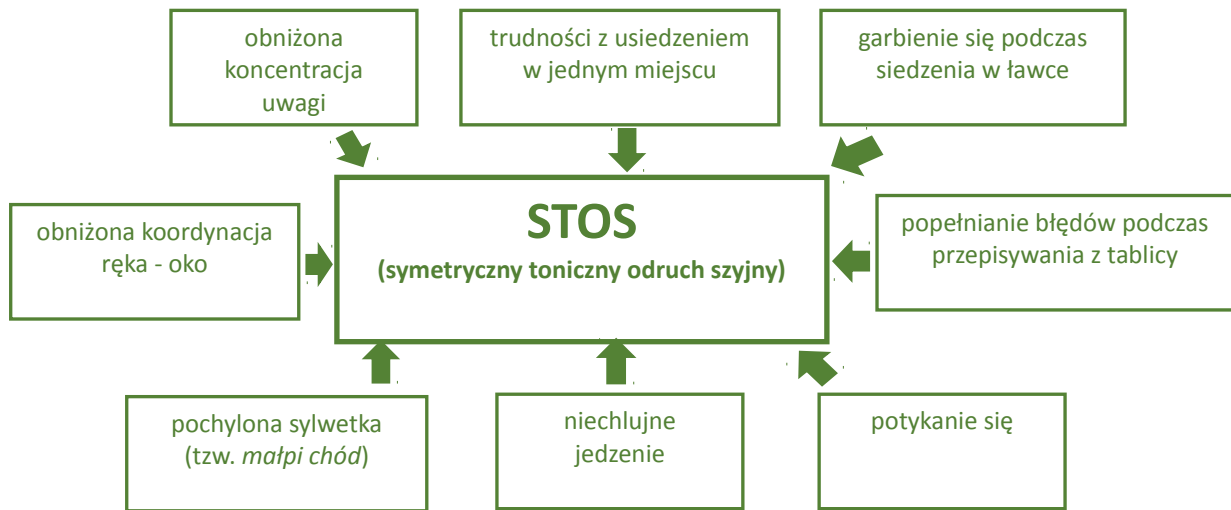

Odruchów pierwotnych jest wiele, ale tylko niektóre z nich wywierają istotny wpływ na rozwój i funkcjonowanie szkolne oraz społeczne.

Przykładowy wpływ poszczególnych odruchów przetrwałych na funkcjonowanie dziecka:

Bibliografia:

- Sally Goddard Blythe: *Odruchy, uczenie się i zachowanie.*
- Sally Goddard Blythe: *Jak ocenić dojrzałość dziecka do nauki.*
- <http://wspomaganierozwojdzdiecei.pl/integracja-odruczow/przetrwale-odruczy-a-trudnosci-dzieci-w-wieku-szkolnym/>.
- <http://www.neurosensorek.pl/integracja-i-stymulacja-odruczow-wg-inpp-program-szkolny-integracja-odruczow-niemowlecyh-wg-met-sally-goddard-blythe/>.

Izabela Peczyńska

